26.2.2024

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta
liv@eduskunta.fi

Asia: E 58/2023 vp Valtioneuvoston selvitys: Suomen avaintavoitteet EU-vaalikaudelle 2024-2029

Pyydettynä lausuntona Suomen avaintavoitteista EU-vaalikaudelle 2024–2029 Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

- Pidämme tärkeänä EU:n lainsäädäntövalmistelussa ennakoitavuutta ja toissijaisuusperiaatteen kunnioittamista sekä Euroopan strategisen kilpailukyvyn ja kokonaisturvallisuuden edellytysten parantamista. Suomen on korostettava Euroopan omien uusiutuvien luonnonvarojen jalostamisen merkitystä työllisyydelle ja taloudelle.

- Jotta biotalous ei EU:ssa jäisi irralliseksi strategiaksi, Suomen tulisi ajaa biotalouden integroimista ilmasto- ja teollisuuspolitiikkaa koskeviin aloitteisiin ja lainsäädäntöihin. Tällöin biotalouden täysi potentiaali tulee käyttöön muun muassa fossiilisten raaka-aineiden korvaajana, materiaali- ja energiaomavaraisuuden turvaajana sekä osana vetytaloutta.

- Toimintaympäristömme huomioiville ratkaisuille tulisi löytyä ymmärrystä EU-pöydissä nykyistä aiemmin, jotta edunvalvonnassa voidaan keskittyä erityistapausten puolustamisen sijaan entistäkin proaktiivisemmin etsimään ratkaisuja kuljetusten fossiilisten päästöjen alentamiseen kustannustehokkain ja kilpailukykyisin tavoin. Metsäteollisuuden kuljetusten toimivuutta ja tehokkuutta raamittaa Suomen maantieteellinen sijainti kaukana markkinoista, jääolosuhteiden aiheuttama takamatka sekä maan sisäiset pitkät etäisyydet.

- Aktiivinen metsätalous tulisi nähdä tärkeänä osana kokonaisturvallisuutta maatalouden rinnalla. Se mahdollistaa puuraaka-aineen EU-omavaraisuuden säilymisen ja lisäämisen. Lisäksi metsäluonnon monimuotoisuudesta huolehtimista koskevassa kohdassa olisi tarkoituksenmukaista todeta, että monimuotoisuuden edistäminen ja metsien talouskäyttö eivät ole toisiaan poissulkevia ja että monimuotoisuuden ja metsien kasvun edistäminen toteutetaan parhaiten osana aktiivista ja oikea-aikaista kestävää metsätaloutta.

Globaali toimintaympäristömme on muuttunut. Markkinoiden toimivuutta korostavan politiikan rooli on pienentynyt ja kilpailukyvyn puutteita paikkaavat valtiontuet, ja protektionismi ovat kasvussa, kun EU:n jäsenmaat ja EU:n ulkopuoliset suurvallat kilpailevat investoinneista puhtaaseen siirtymään. Suomella on lähtökohtaisesti

erinomaiset mahdollisuudet hyötyä globaalista puhtaan siirtymän ja uuden teknologian ennustetusta investointiaallosta, joka tarjoaa edellytyksiä teollisuuden uudistumiselle ja vahvistumiselle. Tämä tosin edellyttää, että suomalaiset yritykset sekä toimialat pystyvät uudistumaan, ja integroitumaan vahvemmin muuttuviin globaaleihin arvoketjuihin.

Metsäteollisuus ry tukee monia Suomen avaintavoitteita, kuten avoimen ja vastuullisen kaupankäynnin merkitystä kilpailukyvylle, biotalouden ja uusiutuvien luonnonvarojen roolin tunnistamista huoltovarmuudessa ja ilmastokysymyksissä, päästövähennysten painottamista ilmastopolitiikassa sekä jäsenvaltioiden toisistaan poikkeavien olosuhteiden ja metsiin liittyvien elinkeinojen huomioimista. Metsäteollisuus ry on samaa mieltä myös biotalouden kasvun mahdollisuuksien huomioimisesta EU:n teollisuuspolitiikassa sekä pyrkimyksestä vähempään ja parempaan EU-sääntelyyn korostaen toissijaisuusperiaatteen kunnioittamista sekä valtiotukikilpailun haitallisten vaikutusten korostamista. Lisäksi vahvan tuen osoittaminen Ukrainalle ja osallistuminen maan uudelleenrakennukseen on tärkeää.

Metsäteollisuuden näkökulmasta Suomen avaintavoitteissa seuraavalle EU-vaalikaudelle tulisi kuitenkin vielä selkeämmin korostaa EU:n lainsäädäntövalmistelussa ennakoitavuutta ja toissijaisuusperiaatteen kunnioittamista, luopumista löysästä valtiotukipolitiikasta EU-tasolla sekä biotalouden integroimista ilmasto- ja teollisuuspolitiikkaa koskeviin aloitteisiin ja lainsäädäntöihin.

Koskien Euroopan strategisen kilpailukyvyn parantamista, Suomen tulisi edistää sitoutumista WTO:n uudistamiseen ja organisaation toimintakyvyn ja luotettavuuden parantamiseen. EU:n lainsäädäntövalmistelussa olennaista lainsäädännön ennakoitavuuden kannalta on, että mahdollisuus alempiasteiseen lainsäädäntöön esitetään harkiten. Paremman ja vähäisemmän sääntelyn vaatimuksen voisi kohdistaa Suomelle hankaliin aihealueisiin kuten metsiä koskevaan sääntelyyn, johon viime vuosina uutta sääntelyä on tullut ylen määrin.

Euroopan kokonaisturvallisuuden parantamista koskien Metsäteollisuus ry korostaa Euroopan omien uusiutuvien luonnonvarojen jalostamisen merkityksen painottamista työllisyydelle ja taloudelle. Aktiivinen metsätalous tulisi nähdä tärkeänä osana kokonaisturvallisuutta maatalouden rinnalla. Se mahdollistaa puuraaka-aineen EU-omavaraisuuden säilymisen ja lisäämisen. Huoltovarmuudessa tulee muistaa myös alueiden saavutettavuuden merkitys. Suomen sijainti EU:n ulkoraja-alueena on konkretisoitunut Venäjän hyökkäyssodan myötä kasvaneina merikuljetusten riskeinä Itämerellä.

Metsäteollisuuden näkökulmasta Suomella on hyvät mahdollisuudet hyötyä globaalin toimintaympäristön suunnasta, jossa korostuvat puhtaan siirtymän sekä biotalouden ja kiertotalouden edistäminen. Jotta biotalous ei EU:ssa jäisi irralliseksi strategiaksi, Suomen tulisi ajaa biotalouden integroimista ilmasto- ja teollisuuspolitiikkaa koskeviin aloitteisiin ja lainsäädäntöihin. Tällöin biotalouden täysi potentiaali tulee käyttöön muun muassa fossiilisten raaka-aineiden korvaajana, materiaali- ja energiaomavaraisuuden turvaajana sekä osana vetytaloutta.

26.2.2024

Osana puhdasta siirtymää sekä biotalouden ja kiertotalouden edistämistä Metsäteollisuus ry korostaa myös, että fossiilisten päästöjen vähentämisen on oltava selkeä ykköstavoite. EU:ssa on huomioitava metsänieluihin liittyvät suuret epävarmuudet. Lisäksi metsäluonnon monimuotoisuudesta huolehtimista koskevassa kohdassa olisi tarkoituksenmukaista todeta, että monimuotoisuuden edistäminen ja metsien talouskäyttö eivät ole toisiaan poissulkevia ja että monimuotoisuuden ja metsien kasvun edistäminen toteutetaan parhaiten osana aktiivista ja oikea-aikaista kestävää metsätaloutta.

Osana huoltovarmuutta tulee muistaa myös alueiden saavutettavuuden merkitys. Suomen sijainti EU:n ulkoraja-alueena on konkretisoitunut Venäjän hyökkäyssodan myötä kasvaneina merikuljetusten riskeinä Itämerellä. Asialla on erityistä merkitystä metsäteollisuudelle, jonka viennistä yli 90 % kulkee meriteitse. Venäjän hyökkäyssodan lievevaikutuksia on määrätietoisesti torjuttava myös EU-tasolla ulkomaankaupan jatkuvuuden varmistamiseksi EU:ssa kriisi- ja häiriötilanteissa. Pitkällä tähtäimellä tulisi myös EU-tasolla löytyä ratkaisuja, ml. infrarahoitusta, Suomen merikuljetusriippuvuuden vähentämiseksi maayhteyksiä kehittämällä.

Metsäteollisuus ry

Paula Lehtomäki
toimitusjohtaja